

τὴν ποσότητα. Διὰ τῆς ἄλλης δ' ὁ υἱός μου Ἀλέξης μοὶ ἀνήγγελλεν ὅτι παρητήθη τῆς θέσεως δευτέρου ἀμίσθου Γραμματέως Πρεσβείας, καὶ κατ' ὄνομα Ὑποπροξένου ἀγνοῶ τίνος Προξενείου εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Αἰγύπτου, ὥς ὅλως ἀσκόπου. Ὀλίγαι δὲ παρῆλθον ἡμέραι, καὶ ὀλεθρίαν μοὶ ἔδωκεν εἶδησιν ἡ συνάδελφός μου τῆς Ὁλλανδίας κυρία van den Hoven, ἐπισταλῆσαν αὐτῇ ὑπὸ τοῦ κ. Κοτσεβοῦ, μεθ' οὗ διετήρει ἀλληλογραφίαν, ὅτι ἡ νύμφη μου Λίζα, πάσχουσα ἐξ ἐξανθήματος, εἶχε συγχρόνως καιρίως καὶ θανατηφόρως βεβλαμμένους τοὺς πνεύμονας, καὶ ὅτι ἐτηλεγράφησαν τῷ Ἀλέξει νὰ ἔλθῃ πρὸς αὐτήν. Ἀμα λαβὼν τὸ τηλεγράφημα περὶ τῆς ἐπικινδύνου θέσεως τῆς συζύγου του, ὁ Ἀλέξης αὐθημερὸν αὐθωρεὶ σχεδὸν ἀπῆλθεν.

Μία τῶν οἰκογενειῶν, ἣτις φιλικώτατα μ' ἐδέχετο, ἦν ἡ τῆς Πριγκηπίσσης Κασσίας Ραδζιβίλ, ἣτις, ἀνεψιὰ οὖσα τῆς γυναικὸς τοῦ Βαλζάκ, καὶ δι' εὐφυΐας πεπρωκισμένη, ἐξέδωκεν ἀνωγύμως μυθιστορήματα. Ταῦτα ὅμως γεγραμμένα κατὰ τὸ σύγχρονον γαλλικὸν ἔθος, καὶ οὐχὶ πάντοτε μετὰ τῶν εἰς τοιαύτην κυρίαν προεπουσῶν ἐπιφυλάξεων, αὐστηρῶς κατεκρίθησαν ὑπὸ τῆς οἰκογενείας τῆς, καὶ οὐχ ἥττον ὑπὸ τῶν κυριῶν, ὅσαι τὴν ἐφθόνουν ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Καὶ ἀνώτερα μὲν πάσης ἐπικρίσεως δὲν ἐδυνάμην καὶ ἐγὼ αὐτὸς νὰ κηρύξω τὰ ἔργα τῆς, βεβαίως ὅμως πολὺ ἀνώτερα ἦσαν ἀφ' ὅ,τι θὰ ἐδύναντο νὰ παραγάγωσιν οἱ ἐπικριταὶ τῆς. Εἰς τὴν οἰκίαν τῆς παρουσίασα τὸν ἀγχίνουν κριτικὸν Παῦλον Lindau, ὅστις, καλῆς τυχὸν ὑποδοχῆς, ἔγραψεν εὐμενέστα ἄρθρα ὑπὲρ τῶν μυθιστορημάτων τῆς.

1885.

Κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους τούτου ἡ μὲν νύμφη μου Ἑλίζα, μετὰ τοῦ Ἀλέξει καὶ τῆς θυγατρὸς μου Ἑλένης, ἦσαν εἰς Cannes, καὶ ἐφαίνετο ἀναλαβοῦσα μέχρι τινὸς ὑγείαν καὶ ζωηρότητα, ἡ δ' Αἰμυλία μετὰ τοῦ Εὐγενίου εἰς Παρισίους νοσηλευομένη.

Βαθέως δὲ μ' ἔπληξεν ἡ εἶδησις τοῦ θανάτου τῆς ἀδελφῆς τῆς νύμφης μου Λουκίας, Ἑλένης Φωτιάδου, ἀφήσης τρία ὄρφανά, ἃ ὅμως, ὑπὲρ πᾶσαν μητέρα, ἀγρύπνως καὶ συνετῶς ἀνέθρεψεν ἡ μάμμη των, κυρία Σμ. Βαλτατζῆ.

Κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐκ Σβερίνου μοι ἔγραψεν ὁ Διευθυντῆς τοῦ ἐκεῖ θεάτρου, Βαρῶνος Νιβεδούρ, ζητῶν μοι τὴν ἀδειαν, τοῦ νὰ διδάξῃ τοὺς Λ'. ἦν προθύμως τῷ ἔδωκα.

Ἐν ταῖς σχέσεσι δ', ἃς διετήρουν μετὰ τῶν συναδέλφων μου, εἰς τῶν Πρέσβων, μεθ' ὧν προθυμώτατα καὶ συνεχέστατα ἐπεδίωκον συνδιαλέξεις περὶ τῶν πραγμάτων τῆς Ἀνατολῆς, ἦν ὁ τῆς Τουρκίας Σαῖδ Πασᾶς, ἔχων πολλὴν γνῶσιν αὐτῶν, διότι πολλαχοῦ εἶχε διατελέσῃ Διοικητής, καὶ ἦν προσέτι συμβιβαστικῶν ἀρχῶν καὶ χαρακτῆρος. Ἐπροσπάθουν δ' ὥστε, αἱ ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν Κυβέρνησίν του διδόμεναι συμβουλαί, νὰ μᾶς ὦσιν εὐνοϊκαί.

Μεταξὺ δὲ τῶν λογίων ἀπῆντησα διδάσκαλόν τινα Cindler, παρ' ᾧ συνήρχετο πνευματιστικὴ εἰσαγωγή, καὶ ὅστις με προσεκάλεσε νὰ παρευρεθῶ παρ' αὐτῷ τῇ 2114 Φεβρουαρίου εἰς συνεδρίασιν· ἀλλ' αὕτη μοι ἐνεποίησε τὴν ἐντύπωσιν ἀπατώντων καὶ ἀπατωμένων. Δι' ὃ καὶ μετὰ χαρᾶς ἐδέχθην δευτέραν του πρόσκλησιν τοῦ νὰ προγευθῶ τὴν ἐπαύριον παρ' αὐτῷ, ἵνα γνωρισθῶ ἰδιαιτέρως μετὰ τῆς νέας, ἣτις τῷ ἐχρησίμευεν ὡς μεσάζουσα (medium). Ἀλλὰ τὴν ἐπαύριον μοι ἔγραψε νὰ μὴ ὑπάγω, διότι ἡ μεσάζουσα ἠναγκάζετο ν' ἀναχωρήσῃ, καὶ ἐκεῖνος νὰ τὴν συνοδεύσῃ, καὶ τοῦτο δὲν ἠλάττωσε τὴν ἐκτίμησίν μου. Παρ' αὐτῷ δ' ἐγνώρισα ἄλλην νέαν, θυγατέρα συγγραφέως, ἐνθουσιῶσαν διὰ τὸν πνευματισμόν, ἣτις καὶ ἐμὲ ἐνίστε ἐπεσκέφθη. Ἐξεφώνιζε δὲ μᾶλλον ἢ ὅτι ὠμίλει, καὶ μετὰ φαντασιωδестаτάς διηγήσεις, μ' ἐξεκώφανεν ἐρωτῶσά με «Was sagen Sie dazu?», εἰς ὃ ἐγὼ μόλις ἀντειχόν ν' ἀπαντήσω ὅτι, «κυρία μου, εἰσθε φρενοβλαβής», ὃ καὶ κατὰ μέρος, τῷ ὄντι ἐνόμιζον.

Ἡ ὀδυνηρὰ εἶδησις, ἦν πρὸ καιροῦ ἐφοβούμην, ἡ τοῦ θανάτου τῆς φιλτάτης μου νύμφης Ἑλίζας, μοι ἦλθε τέλος κατ' ἀρχὰς

Φεβρουαρίου, καὶ ὁ υἱός μου Ἀλέξης συναπῆλθεν εἰς Ἀθήνας μετὰ τῶν τεσσάρων ὀρφανῶν του παιδίων.

Τότε δὲ παρευρέθην εἰς τὴν ἐπίσημον κηδεῖαν τοῦ κόμητος Schleinitz, Ὑπουργοῦ τοῦ Βασιλ. Οἴκου, ἐνὸς τῶν εὐγενεστέρων πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς Πρωσσίας. Ἡ δὲ εὐφυῆς καὶ λογία σύζυγός του, ἡ μεγάλη τοῦ Βάγνερ πρόμαχος ἐν Γερμανίᾳ, μετὰ δύο ἔτη ἐνυμφεύθη τὸν τότε Σύμβουλον τῆς Αὐστριακῆς Πρεσβείας, εἶτα δὲ Πρέσβυν εἰς Πειτρούπολιν, κόμητα Wolckenstern.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Φεβρουαρίου ψυχρότης τις ἐπῆλθε μεταξὺ τοῦ Πρίγ. Βίσμαρκ καὶ τοῦ διαδόχου τοῦ Λόρδου Ἀμθιλλ, τοῦ νέου Πρέσβεως τῆς Ἀγγλίας κ. Μαλλέτ, ἔνεκα διακοινώσεων τινων, οὐχὶ ἐπιδεξίων, ἃς οὗτος εἶχεν ἀπευθύνη ἐν τῇ ἀπειρίᾳ του. Πρὸς ἀποκατάστασιν δ' αὐτῆς τῶν φιλικῶν σχέσεων, ὁ Βίσμαρκ ἔπεμψεν εἰς Λονδῖνον τὸν υἱόν του Herbert, ὃν μετὰ ταῦτα, ἀπὸ Πρέσβεως, διώρισεν Ὑπουργόν τῶν Ἐξωτερικῶν, καὶ μεθ' οὗ ἐγώ, καὶ πρὶν καὶ μετὰ, εἰς οὐχ ἥττον καλὰς διετέλουν σχέσεις, ἢ ἄλλοτε μετὰ τοῦ Λόρδου Ἀμθιλλ.

Τῇ 10)22 Μαρτίου, γενεθλίᾳ ἡμέρᾳ τοῦ Αὐτοκράτορος, εἰς τὸ διπλωματικὸν γεῦμα τοῦ Καγκελαρίου, συνεχάρην τῇ κυρίᾳ Πρ. Βίσμαρκ διὰ τοὺς ἀρῶραβῶνας τοῦ υἱοῦ της Bill (Wilhelm) μετὰ τῆς ἑξαδέλφης του Sibille Arnim. Ἀλλ' ἡ Πριγκήπισσα μοὶ εἶπεν, ὅτι αὕτη ἦν διάδοσις κοινοῦ ἐναντία εἰς τὴν ἀλήθειαν καὶ ἀπραγματοποίητος, μὴ ὄντος ἐφικτοῦ γάμου μεταξὺ ἑξαδέλφων, ὅτι ἐπενοήθη, διότι ἐκεῖνος μὲν ἦν er Bill ἐκείνη δὲ Sie Bill (Sybille)! Οὐχ ἥττον ὁμως μετὰ μίαν ἑβδομάδα, ὁ ὑπ' αὐτῆς, καὶ, ὡς ἐλέγετο, καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Βίσμαρκ, μὴ ἐγκρινόμενος γάμος, ἐτελέσθη! Ἦν δ' ἡ νύμφη ἐπιστήθιος φίλη τῆς θυγατρὸς τῆς ἀνεψιᾶς μου κυρίας Κοτσεβοῦ.

Εἰς ἑτέραν δ' ἐσπέραν, μικρὸν μετὰ ταῦτα, εἰς μακρὰν συνδιάλεξιν, κύριός τις, ὅστις πολλὰ ἐγνώριζε περὶ τῶν κατὰ τὴν Αὐλὴν καὶ τοὺς πολιτευομένων, μοὶ ἔλεγεν ὅτι ἡ γενικὴ ψηφοφορία, ἣν ἠναγκάζετο νὰ διατηρῇ ὁ Βίσμαρκ, ἦν ὀλεθρος τῆς Πρωσσίας καί, μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος, καὶ αὕτη καὶ τὰ πάντα θὰ ἤλασσον· ἀλλ' ὅτι τότε ὁ Βίσμαρκ ἦν

ὅλως ἀφοσιωμένος τῷ Αὐτοκράτορι, εἰ καὶ στενώτατον φίλον καὶ γενικὸν ὄργανον ὁ Αὐτοκράτωρ εἶχε κυρίως τὸν Ἀλβεδεΐλ. Μοὶ διηγήθη δὲ προσέτι, ὅτι τὸν ποτὲ Πρέσβυν Γόλτς ἐμίσει ὁ Βίσμαρκ, ἀλλ' ὑπεστήριζεν ἡ Αὐτοκράτειρα, καὶ προσέτι ὅτι προὔ- κάλεσέ ποτε αὐτὸν εἰς μονομαχίαν ὁ ὡς Πρεσβευτὴς ἐν Κων- σταντινουπόλει ἀποθανὼν Βιλδεμβρούκ (νόθος ἐνὸς τῶν πριγκή- πων), διότι ὁ Γόλτς εἶχεν εἶπη περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἦν κατάλληλος μόνον διὰ τὸ ἄρῶεν χαρέμιον τοῦ Φουὰτ πασᾶ.

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ Μαρτίου (19)31), θέλων ν' ἀποπειραθῶ, ἂν τὰ δράματα τοῦ Σαικσπείρου ἐπιδέχωνται ἑλληνικὴν μετά- φρασιν, ἐπεχείρησα τὴν τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος, εἰς αὐτήν, ὡς εἰς πάντα τὰ τοιαῦτα, ἐγκύπτων, οὐχὶ ποτὲ κατὰ τὰς ἐργασίμους ὥρας, ἀλλὰ μόνον ὅτε διέτρεχον τὸ Thiergarten καὶ τὰς ὁδοὺς. Ἐπεράτωσα δὲ τὸ ἔργον τῇ 27)9 Μαΐου. Ἦν δ' ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἡ τῆς τελέσεως τῆς ἐβδομηκονταετηρίδος τῆς γεννήσεως τοῦ Βί- σμαρκ, καὶ ἐν αὐτῇ ἀπεβίωσεν ὁ Πρεσβευτὴς τῆς Ρωσσίας, Πρίγ- κηψ Ὁρλόφ, καὶ προσέτι ἡ σεβαστὴ φίλη μου κυρία Στραντς. Τότε δὲ περίπου καὶ ἄλλαι ἐνδιαφέρουσαι ἡμᾶς ἀποβιώσεις μᾶς ἀνηγγέλθησαν, ἡ τοῦ κ. Κεχαγιά, Ὑποδιευθυντοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, ἡ τοῦ ἀρχαιολόγου κ. Σταματάκη, καὶ ἡ τῆς κυρίας Ξάνθου, πενθερᾶς τοῦ Γραμματέως μου κ. Δουρούτη.

Τῇ 13)25 Ἀπριλίου, εἰς τὸ γεῦμα τοῦ συναδέλφου μου Πρέ- σβεως τῆς Ἰαπωνίας Ἀόκη, οὗ ἡ σύζυγος ἦν εὐγενὴς Γερμα- νίς, ἀπήντησα καὶ πολλοὺς ἄλλους Ἰάπωνας, ἐξηυγενισμένους τοὺς τρόπους, καὶ προσέτι καὶ τὸν ἄρτι ἐλθόντα Διευθυντὴν τῶν Ἰαπωνικῶν ταχυδρομείων, ἄνδρα βραχύν, παχύν, οὐχὶ τῶν λοι- πῶν εὐειδέστερον, ἀλλὰ λίαν εὐπρεπῇ καὶ αὐτόν, προσέτι δὲ καὶ νέον Γερμανὸν νομικόν, ἀπερχόμενον εἰς Ἰαπωνίαν ὡς Καθη- γητὴν τοῦ ἐκεῖ Πανεπιστημίου, ὡς πολλοὶ ἄλλοι, ἰδίως ἐκ Γερ-μανίας, μετεκαλοῦντο εἰς διάδοσιν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ, οἷον ὁ υἱὸς τοῦ ποτὲ Πρέσβεως εἰς Ρωμανίαν, νέος Jasmund, ἵνα ὀργανώσῃ τὰ Ὑπουργεῖα, ὁ κ. Mohl, γυναικάδελφος τοῦ Κα-θηγητοῦ Helmholtz, ἵνα εἰσαγάγῃ τὴν εὐρωπαϊκὴν ἐθιμοταξίαν εἰς τὴν Αὐλήν.

Εἰς γεῦμα δέ, παρὰ τῷ βαθεῖ ἀρχαιολόγῳ Καρόλῳ Böttchen, τῷ πρώτῳ ἀνασκάψαντι τὸ θέατρον τοῦ Βάχου, διὰ σίχων προέπιον εἰς ὑγείαν του.

Τῇ δὲ 19)1 Μαΐου μοὶ ἐγνώσθη ὅτι ἐν Ἑλλάδι ὑπερίσχυ-
σεν ἡ ἀντιπολίτευσις εἰς τὰς ἐκλογὰς καὶ ἡ σύνθεσις Ὑπουρ-
γείου ἀνετέθη εἰς τὸν Θ. Δελιγιάννην, εἰς ὃν καὶ ἀμέσως
ἔγραψα περὶ τῆς θέσεως τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἀναγκαίας
δι' αὐτὴν ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῆς ἀνάγκης
τῆς καταργήσεως τοῦ κακῶς ψηφισθέντος νόμου περὶ ἀμίσθων
Ἀκολούθων Πρεσβειῶν, τοῦ ἀρνούμενου αὐτοῖς πᾶσαν πρόοδον.
Ἀλλὰ τὴν ἐπιούσαν ἀμέσως τηλεγράφημά τι ἀνήγγελλεν ὅτι αἱ
πρεσβεῖαι πιθανῶς ἔμελλον νὰ καταργηθῶσι, καὶ τῇ 27 Ἀπρι-
λίου (9 Μαΐου) μοὶ ἀνήγγειλε τὴν κατάργησιν ὁ Ἀλέξης.

Ἀπὸ τίνος χρόνου οἱ Ἕλληνες σκανδασταὶ ἐν Μονάχῳ, οἵτι-
νες, ἐπιτελέσαντες δεσμόν, μὲ εἶχον ὀνομάσῃ ἐπίτιμον αὐτοῦ
Πρόεδρον, ἤρχισαν καταφερόμενοι κατὰ τοῦ Γενικοῦ Προξένου
Weidert (ὡς μὴ Ἕλληνας), καὶ κατὰ τοῦ Ἕλληνος ἐφημερίου,
ὡς δὴθεν ὑποστηρίζοντος ἐκεῖνον. Ὁ δὲ Δελιγιάννης, μόλις
ἀναλαβὼν τὸ Ὑπουργεῖον, μ' ἠρώτησε τηλεγραφικῶς περὶ τῆς
ὑποθέσεως, καὶ ὁμοίως τῷ ἀπήντησα, οὐδεμίαν προσοχὴν νὰ
δώσῃ εἰς αὐτήν, ἣν καὶ τῷ ἐξήγησα, δι' ἀτόπων καὶ ἀνηθίκων
σκανδάλων μόνον βλάπτουσιν τὴν ὑπόληψιν τῆς Ἑλλάδος.

Τῇ δὲ 27)9 Μαΐου ἐπεράτωσα τὴν μετάφρασιν τοῦ Καίσα-
ρος τοῦ Σαϊκσπείρου, 28 ἡμέρας ἀφ' οὗ τὴν ἤρχισα.

Ἡ εἶδησις περὶ προθέσεως τῆς τῶν Πρεσβειῶν καταργήσεως
διὰ τῶν ἐφημερίδων διαδοθεῖσα, ἐνεποίησε τὴν χειρίστην ἐντύ-
πωσιν ἐν Βερολίνῳ. Ὁ βαθύπλουτος τραπεζΐτης Bleichröder,
ὁ καὶ παρὰ τῷ Αὐτοκράτορι καὶ παρὰ τῷ Βίσμαρκ λίαν ἀγα-
πητός, μοὶ εἶπε (τῇ 1)13 Μαΐου), ὅτι ἡ Ἑλλὰς καταστρέφει δι' ἰ-
δίῳν χειρῶν πᾶσαν τὴν πίστιν τῆς ἐν Εὐρώπῃ, ὅτι Γερμανὸν
Πρέσβυν ποτὲ ἡ Γερμανία δὲν θὰ πέμψῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἂν
ἀνακληθῇ ὁ ἐν Βερολίνῳ Ἕλλην· ἂν δὲ μείνῃ Γραμματεὺς διευ-
θύνων τὴν Πρεσβεΐαν, ὅτι ὑπ' οὐδεμίαν θὰ λαμβάνηται σπου-
δαίαν ἔποψιν, καὶ ταῦτα πάντα ὅτι ἤκουσε παρὰ τοῦ Βίσμαρκ.

Ἐγὼ δ' ἔσπευσα νὰ γράψω πρὸς τὸν Βασιλέα, δίδων συγχρόνως τὴν παραίτησίν μου, ὥστε, μὴ προκειμένου πλέον περὶ ἐμοῦ, ἀλλὰ περὶ μόνου τοῦ ἐθνικοῦ συμφέροντος, ἐξανέστην μετὰ πάσης δυνάμεως ἐναντίον τοῦ ἄφρονος μέτρου, ὃ ὁ Ὑπουργὸς Hatzfeld μοι ὠνόμασε περιφρονητικῶς : des économies de bouts de chandelles. Ἐμαθὼν δ' ἔπειτα, μετὰ πάσης θετικότητος, ὅτι ἐπίσημοι συνεννοήσεις ἀντηλλάγησαν μεταξὺ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων περὶ καταργήσεως πασῶν τῶν Πρεσβειῶν ἐν Ἑλλάδι.

Οὐχ' ἦττον τῇ 4)16 Μαΐου ἐπιστολαὶ τοῦ Ἀλέξη καὶ τοῦ Χατζηπέτρου μοι ἀνήγγελλον, ὅτι οὐδεμία πρότασις ὑπεβλήθη τῷ Βασιλεῖ περὶ παύσεως τῶν Πρεσβειῶν, ὅτι αὐταὶ διατηροῦνται, καὶ ἐν Ρώμῃ ὁ Παπαρηγόπουλος ἀντικαθιστᾷ τὸν Ραζὴν καὶ μετὰ μεγάλης χαρᾶς ἤκουσε ταῦτα ἡ κοινωνία τοῦ Βερολίνου, καὶ ἐγὼ εἰς ταῦτα ἐπίστευσα.

Ἐντὸς τοῦ Μαΐου τὴν ἀνωτάτην πολιτικὴν σπουδαιότητα εἶχεν ἡ θέσις τῆς Βουλγαρίας, ἣν ἡ Ἀγγλία ἐφραντάσθη νὰ καταστήσῃ ἰσχυρὰν καὶ μεγάλην, ἵνα ἀντιτάξῃ αὐτὴν ἐν Ἀνατολῇ εἰς τὰς προόδους τῆς Ρωσσίας, ἵνα δηλαδὴ τῇ δώσῃ τὴν θέσιν, ἣν ἡ Ἑλλάς, κατ' ἐμέ, ἔπρεπε, καὶ ἐξ ἐλευνότητος τῶν πολιτευομένων της ἡμέλησε νὰ καταλάβῃ, ἢ καὶ νὰ καταδείξῃ, ὥς εἰς αὐτὴν ἀνήκουσαν. Οὐχ' ἦττον, εἰ καὶ οὐδαμῶς ὑπὸ τῶν Κυβερνώντων προκαλούμενος ἢ ὀδηγούμενος, αὐθορμήτως, ὁμιλήσας ἐγὼ διὰ μακρῶν περὶ τούτου πρὸς τὸν Πρέσβυν τῆς Ἀγγλίας, κ. Mallet, τῷ κατέδειξα, πρῶτον μὲν, ὅτι ζητοῦσι τ' ἀνέφικτα, δεύτερον δέ, ὅτι, καὶ ἂν ἐπιτύχωσι, τῆς Ρωσσίας μόνον τὸ συμφέρον θὰ ὑπηρετήσωσι, διότι οἱ Βούλγαροι δὲν δύνανται νὰ παύσωσιν ὄντες Σλαῦοι, οὐδ' ὁ πανσλαυϊσμός νὰ παύσῃ ἐξασκῶν ἐπιρροὴν ἐπ' αὐτῶν.

Τῇ 28 δὲ Μαΐου (8 Ἰουνίου) ἐγνώσθη, ὅτι ὑπεγράφη τὸ διάταγμα τῆς παύσεως πάντων τῶν Πρέσβεων, πλὴν μόνου τοῦ Ὑψηλάντου, μένοντος ἀμίσθου. Τότε δ' ἔσπευσα ἀμέσως νὰ τηλεγραφήσω εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, ὅτι προσφέρω καὶ ἐγώ, ἕνεκα τῆς θέσεως τῆς πατρίδος, ἣν τότε ἐθεώρουν σπουδαιοτάτην, νὰ ἐξακολουθήσω ἀμίσθως ὑπηρετῶν. Ἀλλ' ἡ προθυμία μου εἰς

οὐδέν ἐχρησίμευσε, διότι τὸ Ὑπουργεῖον, ἄφεν τὸ τηλεγράφημά μου ἄνευ ἀπαντήσεως, ἐπέμεινεν εἰς τὴν ἀνάκλησίν μου, ἣν ἔλαβον τῇ 1)13 Ἰουνίου, καὶ μοὶ ἐχορήγησε τὰ ὁδοιπορικά, ἐπὶ τῷ ὄρω, ὅτι θὰ ἐπιστρέψω ἐντὸς δύο μηνῶν. Παρὰ τῆς Α. Μ. ὅμως ἔλαβον ἐπιστολὴν εὐμενεστάτην καὶ ὑπ' εὐγενῶν αἰσθημάτων ὑπαγομένην. Ἐτηλεγράφησα δὲ τότε καὶ ἐκ δευτέρου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, ἐπαναλαμβάνων τὴν πρότασιν τῆς ἀμίσθου ὑπηρεσίας, ἀλλ' οὐχὶ ἐπιτυχέστερον, διότι, τέλος, μοὶ ἀπήντησε τὸ Ὑπουργεῖον, ὅτι δὲν ἐδύνατο νὰ δεχθῇ ἄμισθον ὑπηρεσίαν, λησμονοῦν ὅτι τὴν τοῦ Ὑψηλάντου ἐδέχοντο.

Ὁ δὲ Βασιλεὺς μοὶ ἐτηλεγράφησεν ὅτι ἡ πατριωτικὴ πρότασίς μου δὲν ἐνεκρίθη.

Τὴν αὐτὴν δ' ἐκείνην ἡμέραν ἀπεβίωσεν ἐν Βερολίνῳ καὶ ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Αὐτοκράτορος, Πρίγκιψ Φρειδερίκος Κάρολος, καὶ ὁ Στρατηγὸς Manteufel. Ἐλαβον δὲ καὶ ἐπιστολὴν τοῦ κ. Γεωργαντοπούλου, ἀγγέλλουσαν μοὶ τὸν θάνατον τῆς πενθερᾶς του, καὶ ὅτι ἡ περιουσία αὐτῆς εὗρεθῇ οὐσα μόνον 2 1/2 ἑκατομμύρια δούβλια.

Μοὶ εἶπε δὲ (τῇ 6)18 Ἰουνίου ὁ κ. Pindter, συντάκτης τῆς Βορειογερμανικῆς ἡμιεπισήμου ἐφημερίδος, ὅτι τὸ Γερμανικὸν Ὑπουργεῖον εὗρίσκει ὀλέθριον τὸ μέτρον τῆς καταργήσεως τῶν Πρεσβειῶν. Ὁ δὲ Κούρτιος, εἰς τὴν Gräcam, ὅπου ἐπῆγον τὸ τελευταῖον τῇ 7)18 Ἰουνίου, εἶπεν, εἰς ἐπήκοον πάντων, ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο ἦν ταπείνωσις καὶ αἴσχος διὰ τὴν Ἑλλάδα. Ὁ Σύμβουλος δὲ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, κ Reichert, εἶπε τῷ Γενικῷ Προξένῳ τῆς Πορτογαλίας, ὅτι ἡ Ρωμανία ἔχει πολὺν μεῖζονα πιθανότητος μέλλοντος ἢ ἡ Ἑλλάς, ὅπως φέρεται, καὶ ἡ ἀνάκλησίς μου ὅτι ἠρέθισε τὴν Κυβέρνησιν.

Ἀπόντος δὲ τοῦ Αὐτοκράτορος, μετέβην παρὰ τῷ Ὑπουργῷ κ. Ἀτσφελδ, ἵνα τὸν ἐρωτήσω, ἂν πρέπη νὰ περιμείνω τὴν ἐπιστροφὴν Του, ἢ ἂν δύναμαι νὰ δώσω εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τ' ἀνακλητήριά μου· καὶ παρ' αὐτοῦ ἔμαθον ὅτι, κατὰ διαταγὴν τοῦ Αὐτοκράτορος, ἔγραψαν καὶ ἐτηλεγράφησαν εἰς Ἀθήνας πόσον ἄτοπος εἶναι ἡ ἀνάκλησίς μου· τὸ δ' Ὑπουργεῖον ἀπεκρίθη, ὅτι

ἑσωτερικαὶ περιστάσεις τῆς χώρας ἀπαιτοῦσιν αὐτήν, καὶ ἐλπίζει μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους ἄλλην τροπὴν νὰ λάβουν τὰ πράγματα. Τοιαύτη ἀμφίβολος ἀπάντησις δὲν ἐδύνατο, βεβαίως, νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸν Αὐτοκράτορα· ἀλλ', ἐπειδὴ ἡ Γερμανικὴ Κυβέρνησις δικαίωμα δὲν εἶχε περαιτέρω νὰ ἐπέμβῃ, δὲν ἀνέβαλε περαιτέρω τὴν ἐπίδοσιν τῶν ἀνακλητηρίων μου. Εὐτυχῶς δ' εὔρον καὶ νὰ ὑπενοικιάσω τὴν οἰκίαν μου ἀπὸ τῆς 1ης Ὀκτωβρίου, καὶ, βοη- /_u θεία τῶν συνοίκων μου, τῆς κυρίας Γυλδεγκρόνε καὶ τῆς μητρὸς τῆς κυρίας Φιλιψβόρν, ἐπώλησα, ὅπως ἐδυνήθην, τὰ ἑπιπλά μου, εἰς εὐτελεσιτάτας, ἐννοεῖται, τιμάς. Ἐσπευσα δέ, τόσῳ μᾶλλον, τὴν ἀναχώρησίν μου, ἐντὸς τῆς δοθείσης μοι προθεσμίας τῶν δύο μηνῶν, καθ' ὅσον ἄλλως θὰ ἐστερούμην τῶν δι' αὐτὴν δαπανῶν.

Τότε καὶ ἡ Χαρίκλεια μοὶ ἔγραψεν ὅτι εἰς τὸν σύζυγόν της προσεφέρετο διὰ τέσσαρα ἔτη ἡ θέσις Γραμματέως εἰς **Κορέαν**, καί, πρὸς εἰδότας ἀποταθεῖσα, ἔμαθεν ὅτι θὰ τῇ ἦτον ἀδύνατον νὰ τὸν συνοδεύσῃ ἐκεῖ, καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ μείνῃ ἐν Ἰαπωνίᾳ! Ἐν ἀπελπισίᾳ ἐπὶ τῇ προσδοκίᾳ ταύτῃ, τοῦ νὰ μείνῃ μόνῃ ἐν Ἰαπωνίᾳ τέσσαρα ἔτη μακρὰν τοῦ ἀνδρός της, μακρὰν ὅλων ἡμῶν, ἔγραψα τῇ ἡμετέρᾳ Βασιλίσσει, ἐν Πετρούπολει διατριβούσῃ, παρακαλῶν νὰ εὐαρεστηθῇ νὰ μεσιτεύσῃ, ἵνα δοθῇ ἄλλη τις θέσις εἰς τὸν γαμβρόν μου, καὶ ἔπεμψα τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὴν θυγατέρα μου. Τῇ δὲ 25)6 Αὐγούστου, διαβάντος τοῦ κ. Γεῖρς μετὰ τῆς οἰκογενείας του διὰ Βερολίνου, ἐπεσκέφθην αὐτόν, ἀλλ' εἶδον μόνον τὸν υἱόν του Νικόλαον, δι' οὗ διεβίβασα τὰς ὑπὲρ τοῦ Λοβάνωφ παρακλήσεις μου, ἔλαβον δὲ διὰ τοῦ αὐτοῦ τὴν ὑπόσχεσιν, ὅτι θὰ σταλῇ ὁ γαμβρός μου εἰς Κίνα, ὡς Β'. Γραμματεὺς, ὅπερ ἦν μεγίστη τῆς θέσεώς του βελτίωσις.

Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου παρέστην, ὡς μάρτυς τοῦ γάμου Οὐγγρου τινός, λοχαγοῦ τῆς Αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς τῆς Αὐστρίας, μετὰ τῆς νέας κυρίας Bardeloben, ἧς ἡ μήτηρ μοὶ ἔδειξεν ὅτι διετήρει τὸ ὄνομα τοῦ φιλτάτου Ἀριστείδου, ὁ ἰδιοχείρως τῇ εἶχε γράψῃ πρὸ 20 ἐτῶν, ὅτε ποτὲ ἀπηντήθησαν εἰς ὁδοιπορίαν.

Οὕτως ἀνεχώρησα τοῦ Βερολίνου τῇ 31 Ἰουλίου (12 Αὐγ.), συνοδευθεὶς εἰς τὸν σταθμὸν (5½ μ. μ.) ὑπὸ φίλων καὶ συναδέλφων.